
	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 1/7
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยา เคมีบำบัด	เอกสารควบคุม
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001- 01	แก้ไขครั้งที่ 00 . ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับทราบ : ทุกหน่วยงานที่ใช้ยาเคมีบำบัดชนิดฉีด		
จัดทำโดย : เภสัชกรอดิพล คล้ายปักซี่ ตำแหน่ง : เภสัชกรชำนาญการ		ลายมือชื่อ อดิพล คล้ายปักซี่
ตรวจทานโดย : เภสัชกรหญิงเสาวณีย์ ยลาภูวานนท์ ตำแหน่ง : หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม		ลายมือชื่อ เสาวณีย์
อนุมัติโดย : นายแพทย์สุรสิทธิ์ จิตรพิทักษ์เลิศ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว		ลายมือชื่อ สุรสิทธิ์

บันทึกการแก้ไขนับตั้งแต่เริ่มประกาศใช้

แก้ไขครั้งที่	หมวด/หน้าที่	วันที่ประกาศใช้	รายละเอียด(พอสังเขป)	ผู้แก้ไข/ทบทวน
00		4 ส.ค. 2564	ประกาศใช้	ผู้จัดทำ

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 2/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001-001	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรับและการตรวจสอบใบสั่งใช้ยาเคมีบำบัด จากงานบริการผู้ป่วยนอก (OPD) และหอผู้ป่วยใน (IPD) สู่หน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด
- 1.2 เพื่อให้ผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัดได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับยาเคมีบำบัดมีความปลอดภัยต่ออันตรายของยาเคมีบำบัด

2. ขอบเขต

ระเบียบปฏิบัติงานเรื่องการดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัดฉบับนี้ ครอบคลุมถึงทุกหน่วยงานที่มีการใช้ยาเคมีบำบัดชนิดฉีดในโรงพยาบาล

3. คำจำกัดความ

- 1.1 แพทย์ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่สั่งยาและคำสั่งการรักษาแก่ผู้ป่วย ที่เกี่ยวข้องกับยาเคมีบำบัด เช่น ศัลยแพทย์ สูตินารีแพทย์ด้านมะเร็งวิทยา แพทย์ด้านโลหิตวิทยา
- 1.2 เภสัชกร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ ตรวจสอบความถูกต้องของคำสั่งแพทย์ เตรียมยาเคมีบำบัด ตามคำสั่งแพทย์
- 1.3 พยาบาล หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ ส่งคำสั่งการใช้ยาเคมีบำบัดให้แก่เภสัชกร ตรวจสอบความถูกต้องของยาที่ได้รับจากห้องยา และบริหารยาแก่ผู้ป่วย
- 1.4 เคมีบำบัด (Chemotherapy) หมายถึง วิธีรักษาโรคมะเร็ง โดยการใช้นายาที่มีผลในการทำลายหรือควบคุมเซลล์มะเร็ง โดยยาจะไปมีผลรบกวนหรือยับยั้งการเจริญเติบโตและการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็ง

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 3/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001-011	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

4. รายละเอียดระเบียบปฏิบัติ

Flowchart แสดงกระบวนการหลักการเตรียมยาเคมีบำบัดชนิดฉีด

ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	วิธีปฏิบัติ	สิ่งที่อ้างอิงถึง
แพทย์	การสั่งยาใช้ยา	4.1	-ใบสั่งยา, Doctor's order sheet
พยาบาล	ส่งคำสั่งการใช้ยา	4.2	-แนวทางการจัดการยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว
เภสัชกร	เตรียมยา	4.3	-แนวทางการกระบวนการเตรียมยาเคมีบำบัด -แนวทางการทำความสะอาดห้องเตรียมยาเคมีบำบัด - แนวทางการจัดการยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว
เจ้าหน้าที่ประจำหอผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	ส่งมอบยา	4.4	-แนวทางการจัดการยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว
พยาบาล	บริหารยา	4.5	- แนวทางการบริหารยาเคมีบำบัด -แนวทางการจัดการยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว
เจ้าหน้าที่ประจำหอผู้ป่วย พนักงานทำความสะอาด	ส่งขยะ/เสื้อผ้าปนเปื้อนเคมีบำบัด	4.6	- แนวทางการจัดการขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด -แนวทางการจัดการยาเคมีบำบัดในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 4/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001-001	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

วิธีปฏิบัติ	จุดควบคุม
<p>4.1 การสั่งใช้ยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - แพทย์สั่งใช้ยา โดยเขียนใบสั่งยา และ Doctor's order sheet สำหรับผู้ป่วยนอก หรือ ผู้ป่วยใน โดยระบุพื้นที่ผิวร่างกาย หรือน้ำหนัก และส่วนสูงของผู้ป่วยลงใน Doctor's order sheet ทุกครั้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - Doctor's order sheet ผ่านการทบทวนจากแพทย์ และเภสัชกร อย่างละ ปีสละ 1 ครั้ง - ห้ามสั่งยาเคมีบำบัดด้วยวาจาโดยเด็ดขาด
<p>4.2 การส่งคำสั่งการใช้ยา</p> <p>ผู้ป่วยนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อแพทย์เขียนคำสั่งใช้ยาเรียบร้อยแล้ว พยาบาลห้องตรวจ ให้ผู้ป่วย/ญาตินำไปสั่งยา พร้อม Doctor's order sheet ไปที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก พร้อมทั้งโทรศัพท์แจ้งเภสัชกรประจำห้องเตรียมยา (งานผลิตยา โทร. 137,138) และส่งคำสั่งใช้ยาเป็นรูปภาพผ่านการ scan order หรือ ไลน์ - พยาบาลห้องตรวจโทรประสานงานหน่วย Day care เพื่อเตรียมรับผู้ป่วย - กรณีคำสั่งใช้ยาต่อเนื่อง พยาบาลประจำหน่วย Day care ทำหน้าที่ประสานห้องบัตร เพื่อเปิด visit ผู้ป่วยทุกวัน เป็นการยืนยันการให้ยาต่อเนื่อง หากมีการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ให้พยาบาลแจ้งเภสัชกรโดยด่วน เพื่องดการเตรียมยา <p>ผู้ป่วยใน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อแพทย์เขียนคำสั่งใช้ยาแล้ว พยาบาลประจำหอผู้ป่วย scan Doctor's order sheet ไปที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน ฉบับตัวจริงไปที่หน่วย Day care พร้อมทั้งโทรศัพท์แจ้งเภสัชกรประจำห้องเตรียมยา (งานผลิตยา โทร. 137,138) - เจ้าหน้าที่ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โทรศัพท์แจ้งเภสัชกรประจำห้องเตรียมยา (งานผลิตยา โทร. 137,138) - กรณีคำสั่งใช้ยาต่อเนื่อง พยาบาลประจำหน่วย Day care ทำหน้าที่ประสานห้องบัตร เพื่อเปิด visit ผู้ป่วยทุกวัน เป็นการยืนยันการให้ยาต่อเนื่อง หากมีการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ให้พยาบาลแจ้งเภสัชกรโดยด่วน เพื่องดการเตรียมยา 	<ul style="list-style-type: none"> - คำสั่งการใช้ยาถูกส่งไปงานผลิตยา ถูกต้อง และทันเวลา - ระบบส่งต่อผู้ป่วย ไปยังหน่วย Day care ถูกต้อง และทันเวลา - หากมีการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ต้องแจ้งเภสัชกรโดยด่วน เพื่องดการเตรียมยา ลดอันตรายจากยาเคมีบำบัด ลดการสิ้นเปลือง

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 5/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001.....	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

วิธีปฏิบัติ	จุดควบคุม
<p>- รอบของการส่งคำสั่งการใช้ยาเคมีบำบัดเพื่อให้เภสัชกรเตรียมยามีดังนี้</p> <p> รอบเช้า 9.00 – 12.00 น.</p> <p> รอบบ่าย 13.30 – 14.30 น.</p> <p> กรณี protocol ใช้ยา มีระยะเวลาในการให้ยานานมากกว่า 6 ชั่วโมง จะต้องส่งคำสั่งใช้ยาก่อนล่วงหน้า 1 วัน และจะเตรียมผสมยาในวันถัดไป</p> <p>- ให้ออกผู้ป่วยส่งคำสั่งการใช้ยาเคมีบำบัดเฉพาะวันทำการ กรณีที่ต้องให้ต่อเนื่องในวันหยุดราชการ เภสัชกรห้องเตรียมยาเคมีบำบัด จะจัดยาให้เพียงพอสำหรับใช้เตรียมที่หอผู้ป่วย พร้อมกับยาที่เตรียมเสร็จแล้วในวันสุดท้ายของการทำงาน เว้นแต่ ยามีอายุน้อยกว่า 24 ชั่วโมง เภสัชกรจะเตรียมยานอกเวลาราชการ</p>	
<p>4.3 การเตรียมยาเคมีบำบัดชนิดฉีดโดยเภสัชกร</p> <p>- การเตรียมยาเคมีบำบัดชนิดฉีดโดยเภสัชกร</p> <p> เภสัชกรประจำหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด มีหน้าที่ผสมยา leucovorin injection และ ยาเคมีบำบัดที่มีความเป็นพิษต่อเซลล์ชนิดฉีด</p> <p> 1. เมื่อเภสัชกรรับคำสั่งการใช้ยาแล้ว ให้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของคำสั่งทั้งชนิด และขนาดของยาก่อนการเตรียมยาทุกครั้ง</p> <p> 2. เภสัชกรพิมพ์คำสั่งการใช้ยาเคมีบำบัดชนิดฉีดลงโปรแกรมเตรียมยาเคมีบำบัด พร้อมทั้งพิมพ์ฉลากยาเตรียม และสารน้ำ</p> <p> 3. เภสัชกรบันทึกลงในแบบฟอร์มการใช้ยาเคมีบำบัดเพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมยาครั้งถัดไป และคิดราคายาในโปรแกรม HOSxP</p> <p> 4. เจ้าหน้าที่นำฉลากยาเตรียม ยา และสารน้ำ แยกใส่ตะกร้าแบ่งตามรายชื่อยาและผู้ป่วย โดยติดฉลากยาที่ขวดสารน้ำที่ใช้ในการเตรียม</p> <p> 5. เภสัชกรผู้เตรียมยาตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณสูตรการเตรียม ชนิดของยา สารน้ำ และฉลากยา ก่อนเตรียมยาทุกครั้ง</p> <p> 6. ดำเนินการเตรียมยาตามรายละเอียดใน แนวทางกระบวนการเตรียมยาเคมีบำบัด</p>	<p>- ผู้ป่วยได้รับยาที่ปลอดภัย ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>- ผู้ที่เกี่ยวข้องปลอดภัยต่อการสัมผัสยาเคมีบำบัดและสิ่งปนเปื้อน</p> <p>- ระบบการลงข้อมูล ต้องลงค่าผสมยาเคมีบำบัดทุกครั้ง เพื่อใช้สำหรับส่งต่อข้อมูลให้งานประกันต่อไป</p>

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 6/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001-.....	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

วิธีปฏิบัติ	จุดควบคุม
<p>4.4 การส่งมอบยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เภสัชกรผู้ทำหน้าที่คำนวณสูตรการเตรียมยา ตรวจสอบความถูกต้องของยาอีกครั้งหนึ่งก่อนจ่ายให้ผู้ป่วย สำหรับผู้ป่วยในให้จัดยาที่เตรียมแล้วใส่ซองยาป้องกันแสง หรือ ยาแช่เย็น และใส่กล่องพลาสติกแยกตามหอผู้ป่วย และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ประจำหอผู้ป่วยมารับยาต่อไป - เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วย นำกล่องสำหรับใส่ยาเคมีบำบัดเฉพาะ ตรวจสอบชื่อ รายการยาของผู้ป่วย และเซ็นชื่อรับยาในแบบฟอร์มการใช้ยาเคมีบำบัด - กรณีที่ต้องให้ยาต่อเนื่องในวันหยุดราชการ เภสัชกรห้องเตรียมยาเคมีบำบัด จะจัดยาเคมีบำบัด leucovorin injection พร้อมกับ สารน้ำอื่นที่ไม่ใช่ น้ำเกลือ ให้เพียงพอสำหรับใช้เตรียมที่หอผู้ป่วย พร้อมกับยาที่เตรียมเสร็จแล้วในวันสุดท้ายก่อนถึงวันหยุดราชการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ป่วยได้รับยาที่ปลอดภัย ถูกต้องเหมาะสม - ผู้ที่เกี่ยวข้องปลอดภัยต่อการสัมผัสยาเคมีบำบัดและสิ่งปนเปื้อน
<p>4.5 การบริหารยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลรับยาจากหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด ตรวจสอบชื่อนามสกุล ยา ขนาดยา วิธีบริหารยา และลักษณะของยา หากพบปัญหาให้รีบแจ้งหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด - บริหารยาให้แก่ผู้ป่วยตามแนวทางที่กำหนด คือ แนวทางการบริหารยาเคมีบำบัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ป่วยได้รับยาที่ปลอดภัย ถูกต้องเหมาะสม - ผู้ที่เกี่ยวข้องปลอดภัยต่อการสัมผัสยาเคมีบำบัดและสิ่งปนเปื้อน
<p>4.6 การส่งขยะ/ผ้าปนเปื้อนยาเคมีบำบัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการจัดเก็บและแยกประเภทขยะโดยใส่ถุงขยะสีเทา ที่มีข้อความระบุว่า “ยาเคมีบำบัด อันตราย เผาทำลายที่อุณหภูมิ 1000 – 1200 องศาเซลเซียส” โดยผูกถุงให้เรียบร้อย และนำไปส่งที่โรงพักขยะทุกวัน ตามแนวทางการจัดการขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด - เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการแยกเสื้อผ้าปนเปื้อนยาเคมีบำบัดจากนั้นทำการซักล้าง 1 ครั้ง ด้วยปริมาณน้ำมากๆ จึงนำไปซักร่วมกับผ้าอื่นๆตามปกติ แนวทางการจัดการขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่เกี่ยวข้องปลอดภัยต่อการสัมผัสยาเคมีบำบัดและสิ่งปนเปื้อน

	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว	หน้า 7/7
	รหัสเอกสารคุณภาพ: SP-PTC-001-011	เอกสารควบคุม
	ระเบียบปฏิบัติ เรื่อง: การดำเนินงานของหน่วยเตรียมยาเคมีบำบัด	แก้ไขครั้งที่ 00 ประกาศใช้วันที่ 4 ส.ค. 2564
หน่วยงานรับผิดชอบ: คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด		ผู้อนุมัติ: ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

5.ตัวชี้วัดคุณภาพ

- 5.1 ร้อยละความคลาดเคลื่อนของการเตรียมยาเคมีบำบัดชนิดฉีด
- 5.2 ร้อยละความคลาดเคลื่อนของการบริหารยาเคมีบำบัดชนิดฉีด
- 5.3 ร้อยละการจัดการขยะ/ผ้าปนเปื้อนยาเคมีบำบัด ไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ
- 5.4 จำนวนครั้งที่เกิด extravasations จากการให้ยาเคมีบำบัด

6.เอกสารอ้างอิง

- 6.1 อิตา นิงสานนท์ , บุษบา จินดาวิจิษณ์ , บรรณาธิการ. คู่มือเภสัชกร: การผสมยาเคมีบำบัด. กรุงเทพมหานคร: ประชาชน; 2548.

7.เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 FM-PHA-004-01 ใบบันทึกการให้ยาเคมีบำบัด
- 7.2 รายงานการเตรียมยาเคมีบำบัด